

Nourish the Roots, and the Branches Will Grow

By Elder Dieter F. Uchtdorf
Of the Quorum of the Twelve Apostles

Ravitkaa juuria, niin oksat kasvavat

Vanhin Dieter F. Uchtdorf
kahdentoista apostolin koorumista

October 2024 general conference

The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

Todistuksen oksat ammentavat voimaa syvenvästä uskostanne taivaalliseen Isään ja Hänen rakkaaseen Poikaansa.

An Old Chapel in Zwickau

The year 2024 is something of a milestone year for me. It marks 75 years since I was baptized and confirmed a member of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints in Zwickau, Germany.

My membership in the Church of Jesus Christ is precious to me. To be counted among God's covenant people, with you, my brothers and sisters, is one of the greatest honors of my life.

When I think about my personal journey of discipleship, my mind often goes back to an old villa in Zwickau, where I have cherished memories of attending sacrament meetings of the Church of Jesus Christ as a child. It is there where the seedling of my testimony received its earliest nourishing.

This chapel had an old air-driven organ. Every Sunday a young man was assigned to push up and down the sturdy lever operating the bellows to make the organ work. I sometimes had the great privilege of assisting in this important task.

While the congregation sang our beloved hymns, I pumped with all my strength so the organ would not run out of wind. From the bellows operator seat, I had a great view of some stunning stained-glass windows, one depicting the Savior Jesus Christ and another portraying Joseph Smith in the Sacred Grove.

I can still remember the sacred feelings I had

Vanha kappeli Zwickaussa

Vuosi 2024 on minulle eräänlainen virstanpylväsvuosi. Siitä, kun minut kastettiin ja konfirmoitiin Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkon jäseneksi Zwickaussa Saksassa tulee kuluneeksi 75 vuotta.

Jäsenyyteni Jeesuksen Kristuksen kirkossa on minulle kallisarvoinen. Se, että minut luetaan Jumalan liittokansan joukkoon teidän, veljeni ja sisarteni, kanssa, on yksi suurimmista kunnioista elämässäni.

Kun ajattelen henkilökohtaista opetuslapseuden matkaani, ajatukseni palaavat usein vanhaan huvilaan Zwickaussa. Minulla on rakkaita muistoja siitä, kun osallistuin siellä lapsena Jeesuksen Kristuksen kirkon sakramenttikokouksiin. Siellä todistukseni taimi sai varhaisimman ravintonsa.

Tässä kappelissa oli vanhat paljeurut. Joka sunnuntai joku nuorista miehistä sai tehtäväkseen pumpata lujatekoista vipua, joka liikutti palkeita, jotta urut toimivat. Minulla oli toisinaan suuri etuoikeus auttaa tässä tärkeässä tehtävässä.

Kun seurakunta lauloi rakkaita laulujamme, minä pumppasin kaikin voimin, jottei uruita loppuisi ilma. Palkeiden käyttäjän paikalta minulla oli upea näköala ihastuttaviin lasimaa-lausikkunoihin, joista yksi kuvasi Vapahtajaa Jeesusta Kristusta ja toinen Joseph Smithiä pyhässä lehdossa.

Muistan yhä ne pyhät tunteet, joita koin,

as I looked at those sunlit windows while listening to the testimonies of the Saints and singing the hymns of Zion.

In that holy place, the Spirit of God bore witness to my mind and heart that it was true: Jesus Christ is the Savior of the world. This is His Church. The Prophet Joseph Smith saw God the Father and Jesus Christ and heard Their voices.

Earlier this year, while on assignment in Europe, I had the opportunity to return to Zwickau. Sadly, that beloved old chapel isn't there anymore. It was torn down many years ago to make room for a large apartment building.

What Is Eternal, and What Is Not?

I admit that it's sad to know that this beloved building from my childhood is now just a memory. It was a sacred building to me. But it was just a building.

By contrast, the spiritual witness I gained from the Holy Ghost those many years ago has not passed away. In fact, it has grown stronger. The things I learned in my youth about the fundamental principles of the gospel of Jesus Christ have been my firm foundation throughout my life. The covenant connection I forged with my Heavenly Father and His Beloved Son has stayed with me—long after the Zwickauchapel was dismantled and the stained-glass windows were lost.

“Heaven and earth shall pass away,” Jesus said, “but my words shall not pass away.”

“The mountains shall depart, and the hills be removed; but my kindness shall not depart from thee, neither shall the covenant of my peace be removed, saith the Lord.”

One of the most important things we can learn in this life is the difference between what is eternal and what is not. Once we understand that, everything changes—our relationships, the choices we make, the way we treat people.

Knowing what is eternal and what is not is key to growing a testimony of Jesus Christ and His Church.

Don't Mistake the Branches for the Roots

The restored gospel of Jesus Christ, as the Prophet Joseph Smith taught, “embrace[s] all, and every item of truth.” But that doesn't mean that all truth is of equal value. Some truths are

kun katselin niitä auringon valaisemia ikkunoita kuunnellessani pyhien todistuksia ja laulaessani Siionin lauluja.

Siinä pyhässä paikassa Jumalan Henki todisti mieleeni ja sydämeeni, että se on totta: Jeesus Kristus on maailman Vapahtaja. Tämä on Hänen kirkkonsa. Profeetta Joseph Smith näki Isän Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen ja kuuli Heidän äänensä.

Aiemmin tänä vuonna ollessani tehtävänä vuoksi Euroopassa minulla oli tilaisuus palata Zwickauhun. Valitettavasti tuota rakasta vanhaa kappelia ei enää ole. Se purettiin monta vuotta sitten suuren kerrostalon tieltä.

Mikä on iankaikkista ja mikä ei ole?

Myönnän, että on surullista tietää, että tämä rakas rakennus lapsuudestani on enää vain muisto. Minulle se oli pyhä rakennus. Mutta se oli vain rakennus.

Sitä vastoin hengellinen todistus, jonka sain Pyhältä Hengeltä monia vuosia sitten, ei ole kadonnut. Itse asiassa se on kasvanut vahvemmaksi. Asiat, joita opin nuoruudessani Jeesuksen Kristuksen evankeliumin perusperiaatteista, ovat olleet lujana perustuksenani läpi elämäni. Liittoyhteys, jonka solmin taivaalliseen Isääni ja Hänen rakkaaseen Poikaansa, on säilynyt minussa – kauan sen jälkeen kun Zwickaun kappeli purettiin ja lasimaalaukset menetettiin.

”Taivas ja maa katoavat”, Jeesus sanoi, ”mutta minun sanani eivät katoa.”

”Vaikka vuoret järkkäisivät ja kukkulat horjuisivat, minun rakkauteni sinuun ei järky eikä minun rauhanliittoni horju, sanoo Herra, sinun armahtajasi.”

Yksi tärkeimpiä asioita, mitä voimme oppia tässä elämässä, on ero sen välillä, mikä on iankaikkista ja mikä ei ole. Kun ymmärrämme sen, kaikki muuttuu – ihmissuhteemme, valinnat joita teemme, tapa jolla kohtelemme ihmisiä.

Tieto siitä, mikä on iankaikkista ja mikä ei ole, on avain todistuksen kasvattamiseen Jeesuksesta Kristuksesta ja Hänen kirkostaan.

Älkää erehtykö luulemaan oksia juuriksi

Jeesuksen Kristuksen palautettu evankeliumi, kuten profeetta Joseph Smith opetti, ”[ottaa] vastaan jokaisen totuuden”. Se ei kuitenkaan tarkoita, että kaikki totuus olisi yhtä arvokasta.

core, essential, at the root of our faith. Others are appendages or branches—valuable, but only when they are connected to the fundamentals.

The Prophet Joseph also said, “The fundamental principles of our religion are the testimony of the Apostles and Prophets, concerning Jesus Christ, that He died, was buried, and rose again the third day, and ascended into heaven; and all other things which pertain to our religion are only appendages to it.”

In other words, Jesus Christ and His atoning sacrifice are the root of our testimony. All other things are branches.

This is not to say that the branches are unimportant. A tree needs branches. But as the Savior told His disciples, “The branch cannot bear fruit of itself, except it abide in the vine.” Without a connection to the Savior, to the nourishment found in the roots, a branch withers and dies.

When it comes to nourishing our testimonies of Jesus Christ, I wonder if we sometimes mistake the branches for the roots. This was the mistake Jesus observed in the Pharisees of His day. They paid so much attention to the relatively minor details of the law that they ended up neglecting what the Savior called “the weightier matters”—fundamental principles like “justice and mercy and faith.”

If you want to nourish a tree, you don’t splash water on the branches. You water the roots. Similarly, if you want the branches of your testimony to grow and bear fruit, nourish the roots. If you are uncertain about a particular doctrine or practice or element of Church history, seek clarity with faith in Jesus Christ. Seek to understand His sacrifice for you, His love for you, His will for you. Follow Him in humility. The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

For example, if you want a stronger testimony of the Book of Mormon, focus on its witness of Jesus Christ. Notice how the Book of Mormon testifies of Him, what it teaches about Him, and how it invites and inspires you to come unto Him.

If you’re seeking a more meaningful experience in Church meetings or in the temple, try

Jotkin totuudet ovat perustavanlaatuisia, keskeisiä, uskomme juuressa. Toiset ovat lisäyksiä eli oksia – arvokkaita, mutta vain silloin, kun ne ovat yhteydessä perusasioihin.

Profeetta Joseph Smith sanoi myös: ”Uskontomme perusperiaatteet ovat apostolien ja profeettojen todistus Jeesuksesta Kristuksesta, että Hän kuoli, Hänet haudattiin ja Hän nousi kuolleista kolmantena päivänä ja astui taivaaseen. Kaikki muu uskontoomme liittyvä on vain tämän lisänä.”

Toisin sanoen Jeesus Kristus ja Hänen sovitusuhrinsa ovat todistuksemme juuri eli perusta. Kaikki muu on oksia.

Tämä ei tarkoita sitä, että oksat olisivat merkityksettömiä. Puu tarvitsee oksia. Mutta kuten Vapahtaja sanoi opetuslapsilleen: ”Oksa [ei] pysty tuottamaan hedelmää, ellei se pysy puussa, ja samoin ette pysty tekään, ellette pysy minussa.” Ilman yhteyttä Vapahtajaan, juurista löytyvään ravintoon, oksa kuivuu ja kuolee.

Kun on kyse todistuksemme ravitsemisesta Jeesukseen Kristukseen, mietin, erehdymmekö joskus luulemaan oksia juuriksi. Tämän virheen Jeesus havaitsi oman aikansa fariseusten keskuudessa. He kiinnittivät niin paljon huomiota lain suhteellisen vähäpätöisiin yksityiskohtiin, että he päätyivät laiminlyömään sen, mistä Vapahtaja käytti ilmausta ”sen, mikä laissa on tärkeintä” – perusperiaatteet kuten ”oikeudenmukaisuuden, laupeuden ja uskollisuuden”.

Jos haluatte ravita puuta, te ette roiskuta vettä oksille. Te kastelette juuria. Samalla tavoin jos haluatte todistuksenne oksien kasvavan ja tuottavan hedelmää, ravitkaa juuria. Jos olette epävarmoja jostakin tietystä opinkohdasta tai käytännöstä tai kirkon historiaan liittyvästä asiasta, tavoitelkaa selkeyttä osoittaen uskoa Jeesukseen Kristukseen. Pyrkikää ymmärtämään Hänen uhriaan teidän hyväksenne, Hänen rakkauttaan teitä kohtaan, Hänen tahtoaan teidän kohdallanne. Seuratkaa Häntä nöyrästi. Todistuksenne oksat ammentavat voimaa syvenevästä uskostanne taivaalliseen Isään ja Hänen rakkaaseen Poikaansa.

Esimerkiksi jos haluatte saada vahvemman todistuksen Mormonin kirjasta, keskittykää sen todistukseen Jeesuksesta Kristuksesta. Huomattakaa, kuinka Mormonin kirja todistaa Hänestä, mitä se opettaa Hänestä ja kuinka se kutsuu ja innoittaa teitä tulemaan Hänen luokseen.

Jos kaipaatte merkityksellisempää kokemusta kirkon kokouksissa tai temppelissä, pyrkikää

looking for the Savior in the sacred ordinances we receive there. Find the Lord in His holy house.

If you ever feel burned out or overwhelmed by your Church calling, try refocusing your service on Jesus Christ. Make it an expression of your love for Him.

Nourish the roots, and the branches will grow. And in time, they will bear fruit.

Rooted and Built Up in Him

Strong faith in Jesus Christ doesn't happen overnight. No, in this mortal world, it's the thorns and thistles of doubt that grow spontaneously. The healthy, fruitful tree of faith requires intentional effort. And a vital part of that effort is making sure we are firmly rooted in Christ.

For example: At first, we may be drawn to the Savior's gospel and Church because we are impressed by the friendly members or by the kind bishop or the clean looks of the chapel. These circumstances are certainly important to grow the Church.

Nevertheless, if the roots of our testimony never grow deeper than that, what will happen when we move to a ward that meets in a less impressive building, with members who aren't so friendly, and the bishop says something that offends us?

Another example: Doesn't it seem reasonable to hope that if we keep the commandments and are sealed in the temple, we will be blessed with a large, happy family with bright, obedient children, all of whom stay active in the Church, serve missions, sing in the ward choir, and volunteer to help clean the meetinghouse every Saturday morning?

I certainly hope that all of us will see this in our lives. But what if it doesn't happen? Will we stay bound to the Savior regardless of circumstances—trusting Him and His timing?

We must ask ourselves: Is my testimony based on what I hope to happen in my life? Is it dependent on the actions or attitudes of others? Or is it firmly founded on Jesus Christ, "rooted and built up in him," regardless of life's changing circumstances?

huomaamaan Vapahtaja pyhissä toimituksissa, joita saamme siellä. Löytäkää Herra Hänen pyhästä huoneestaan.

Jos tunnette joskus olevanne aivan uupuneita tai lannistuneita kirkon tehtävässänne, pyrkikää keskittämään palvelemisenne uudelleen Jeesukseen Kristukseen. Antakaa sen ilmaista rakkauttanne Häntä kohtaan.

Ravitkaa juuria, niin oksat kasvavat. Ja aikanaan ne kantavat hedelmää.

Juurtunut Häneen ja rakentunut Hänen varaansa

Vahva usko Jeesukseen Kristukseen ei synny yhdessä yössä. Ei, tässä kuolevaisessa maailmassa epäilyksen orjantappurat ja ohdakkeet ovat niitä, jotka kasvavat itsestään. Terve, hedelmällinen uskon puu vaatii tietoista vaivannäköä. Ja keskeinen osa tuota vaivannäköä on varmistaa, että olemme lujasti juurtuneet Kristukseen.

Esimerkiksi: Alussa meitä saattaa vetää puoleensa Vapahtajan evankeliumi ja kirkko, koska ystävälliset jäsenet, hyväntahtoinen piispa tai kappelin siisti ulkonäkö tekevät meihin vaikutuksen. Nämä olosuhteet ovat epäilemättä tärkeitä kirkon kasvulle.

Jos todistuksemme juuret eivät kuitenkaan koskaan kasva tätä syvemmälle, mitä tapahtuu, kun muutamme seurakuntaan, joka kokoontuu vähemmän näyttävässä rakennuksessa, ja jäsenet eivät ole yhtä ystävällisiä ja piispa sanoo jotakin, mikä loukkaa meitä?

Toinen esimerkki: Eikö tunnu kohtuulliselta toivoa, että jos pidämme käskyt ja meidät sinetöidään temppelissä, niin meitä siunataan suurella, onnellisella perheellä, jossa on lahjakkaita, kuuliaisia lapsia, jotka kaikki pysyvät aktiivisina kirkossa, palvelevat lähetystyössä, laulavat seurakunnan kuorossa ja auttavat vapaaehtoisina seurakuntakeskuksen siivoamisessa joka lauantaiamu?

Toivon todellakin, että me kaikki näemme tätä elämässämme. Mutta entä jos niin ei käy? Pysymmekö me sitoutuneina Vapahtajaan olosuhteista riippumatta – luottaen Häneen ja Hänen aikatauluunsa?

Meidän on kysyttävä itseltämme: Perustuuko todistukseni siihen, mitä toivon elämässäni tapahtuvan? Onko se riippuvainen muiden teoista tai asenteista? Vai perustuuko se lujasti Jeesukseen Kristukseen, onko se juurtunut Häneen ja rakentunut Hänen varaansariippumatta elämän

muuttuvista olosuhteista?

Traditions, Habits, and Faith

The Book of Mormon tells of a people who “were strict in observing the ordinances of God.” But then a skeptic named Korihor came along, mocking the Savior’s gospel, calling it the “foolish” and “silly traditions of their fathers.” Korihor led “away the hearts of many, causing them to lift up their heads in their wickedness.” But others he could not deceive, because to them, the gospel of Jesus Christ was much more than a tradition.

Faith is strong when it has deep roots in personal experience, personal commitment to Jesus Christ, independent of what our traditions are or what others may say or do.

Our testimony will be tested and tried. Faith is not faith if never tested. Faith is not strong if never opposed. So don’t despair if you have trials of faith or unanswered questions.

We should not expect to understand everything before we act. That is not faith. As Alma taught, “Faith is not to have a perfect knowledge of things.” If we wait to act until all of our questions are answered, we severely limit the good we can accomplish, and we limit the power of our faith.

Faith is beautiful because it persists even when blessings don’t come as hoped for. We can’t see the future, we don’t know all the answers, but we can trust Jesus Christ as we keep moving forward and upward because He is our Savior and Redeemer.

Faith endures the trials and the uncertainties of life because it is firmly rooted in Christ and His doctrine. Jesus Christ, and our Father in Heaven who sent Him, together constitute the one undeviating, perfectly reliable object of our trust.

A testimony is not something that you build once and it stands forever. It’s more like a tree that you nourish constantly. Planting the word of God in your heart is only the first step. Once your testimony starts to grow, then the real work begins! That’s when you “nourish it with great care, that it may get root, that it may grow up,

Perinteet, tottumukset ja usko

Mormonin kirjassa kerrotaan kansasta, joka “[noudatti] tarkasti Jumalan toimituksia”. Mutta sitten kuvaan mukaan tuli epäilijä nimeltä Korihor, joka pilkkasi Vapahtajan evankeliumia nimittäen sitä heidän isiensä typeriksi ja mielettömiksi perimätiedoiksi. Korihor johdatti ”monien sydämen harhaan, saaden heidät nostamaan päänsä jumalattomuudessaan”. Mutta toisia hän ei voinut pettää, koska heille Jeesuksen Kristuksen evankeliumi oli paljon enemmän kuin vain perimätieto.

Usko on vahva, kun sillä on juuret syvällä henkilökohtaisessa kokemuksessa, henkilökohtaisessa sitoutumisessa Jeesukseen Kristukseen – riippumatta siitä, millaisia perinteemme ovat tai mitä muut saattavat sanoa tai tehdä.

Todistustamme testataan ja koetellaan. Usko ei ole uskoa, jos sitä ei koskaan koetella. Usko ei ole vahvaa, jos sitä ei koskaan vastusteta. Älkää siis vaipuko epätoivoon, jos teillä on uskon koetelemuksia tai vastausta vaille jääviä kysymyksiä.

Meidän ei pidä odottaa ymmärtävämme kaikkea ennen kuin toimimme. Se ei ole uskoa. Kuten Alma opetti: ”Usko ei ole täydellistä tietoa jostakin.” Jos odotamme, että kaikkiin kysymyksiimme vastataan, ennen kuin toimimme, me rajoitamme vakavasti sitä hyvää, mitä voimme saada aikaan, ja me rajoitamme uskomme voimaa.

Usko on kaunista, koska se ei hellitä silloinkaan kun siunauksia ei tule toivotulla tavalla. Emme pysty näkemään tulevaisuutta, emme tiedä kaikkia vastauksia, mutta me voimme luottaa Jeesukseen Kristukseen kulkiessamme eteenpäin ja ylöspäin, koska Hän on meidän Vapahtajamme ja Lunastajamme.

Usko kestää elämän koettelemukset ja epävarmuudet, koska se on lujasti juurtunut Kristukseen ja Hänen oppiinsa. Jeesus Kristus ja taivaallinen Isämme, joka lähetti Hänet, muodostavat yhdessä ainoan järkähtämättömän, täydellisen varman luottamuksemme kohteen.

Todistus ei ole sellainen, että se rakennetaan kerran ja se pysyy ikuisesti. Se on enemmänkin kuin puu, jota ravitaan jatkuvasti. Jumalan sanan kylväminen sydämeenne on vasta ensimmäinen askel. Kun todistuksenne alkaa kasvaa, silloin alkaa todellinen työ! Silloin te “[ravitsette] sitä hyvin huolellisesti, jotta se juurtuisi, jotta se kas-

and bring forth fruit.” It takes “great diligence” and “patience with the word.” But the Lord’s promises are sure: “Ye shall reap the rewards of your faith, and your diligence, and patience, and long-suffering, waiting for the tree to bring forth fruit unto you.”

My dear brothers and sisters, my dear friends, there’s a part of me that misses the old Zwickau chapel and its stained-glass windows. But over the past 75 years, Jesus Christ has led me on a journey through life that is more thrilling than I could ever have imagined. He has comforted me in my afflictions, helped me to recognize my weaknesses, healed my spiritual wounds, and nourished me in my growing faith.

It is my sincere prayer and blessing that we will constantly nourish the roots of our faith in the Savior, in His doctrine, and in His Church. Of this I testify in the sacred name of our Savior, our Redeemer, our Master—in the name of Jesus Christ, amen.

vaisi ja tuottaisi – – hedelmää”. Sanan ravitsemisen vaatii suurta uutteruutta ja kärsivällisyyttä. Mutta Herran lupaukset ovat varmoja: ”Te saatte korjata palkan uskostanne ja uutteruudestanne ja kärsivällisyydestänne ja pitkämielisyydestänne odottaessanne, että puu tuottaisi teille hedelmää.”

Rakkaat veljeni ja sisareni, rakkaat ystäväni, osa minusta kaipaa Zwickau vanhaa kappelia ja sen lasimaalausikkunoita. Mutta menneiden 75 vuoden aikana Jeesus Kristus on johtanut minut elämän halki matkalle, joka on sykehdyttävämpi kuin olisin koskaan osannut kuvitella. Hän on lohduttanut minua ahdingoissani, auttanut minua huomaamaan heikkouksiani, parantanut hengellisiä haavojani ja ravinnut minua kasvavassa uskossani.

Vilpitön rukoukseni ja siunaukseni on, että me ravitsemme jatkuvasti uskomme juuria Vapahtajaan, Hänen oppiinsa ja Hänen kirkkoonsa. Tästä todistan Vapahtajamme, Lunastajamme, Mestariimme pyhässä nimessä – Jeesuksen Kristuksen nimessä. Aamen.